

Landskap: Skåne
 Härad: Vemmenhög
 Socken:
 Uppteckningsår: 1943

Upptecknat av: Ellida Ohlsson
 Adress: nr. 5, Tvenstorp, Skurup
 Berättat av: olika personer
 Född ^{äp} 1800-talets
~~januari~~

Ivar på
frigörlistor ut-
sända av
Radiotjänst

- Svenska sängar: (register endast i dessa dag.) s. 1-84
 fällar. s. 3.
- Kopparkortarna i Hargårdssjön s. 5.
- Troll. s. 6.
- Bortbytning. s. 7.
- Kyrkblockarna i Skurups. s. 8.
- Vitfoten o. Hassle-Bosarps kyrka. s. 10.
- Om den spökande haren vid
Tybecks slott, - trollhare. s. 13.
- Ljusstakarna i Tvenstorps kyrka. s. 16.
- Jungfrukällan. s. 20.
- Namn på gäldar m. m. s. 22.
- Upptätningsplats. s. 28.
- Rutger Machleam. s. 33.

ACC. N.R

M. 9157:1-84.

Landskap: Skanör
 Härads: Vemmenhögs
 Socken:
 Uppteckningsår: 1943

Upptecknat av: Ellida Ohlsson
 Adress: no. 5, Grönstorp, Skanör
 Berättat av:
 Född år ..... i .....

Register
 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Naturräsen.	s. 38
Pjöldomar.	s. 44
Skogssvampar.	s. 48
Bäckahästen.	s. 49
Ljekte gubbar.	s. 50-
Tante.	s. 53.
Herrbrögar.	s. 54.
Ashar.	s. 57.
Vättar.	s. 59.
Fru Maria.	s. 62
Djimmor.	s. 64
Rödde Hanna.	s. 65.
Ismospigan.	s. 66.
Varmvete.	s. 67

ACC. N.R

M. 915 f. 1-84.

Landskap: Skåne
 Härads: Vemmenhög
 Socken:
 Uppteckningsår: 1943.

Upptecknat av: Ellida Ohlsson
 Adress: nr. 5, Ivendöp, Skurup
 Berättat av:
 Född år i

Register
 LUND'S UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Maran.	. 68.
Lätt barnböjd.	. 69.
"Hon och skomakaren."	. 70.
Gast.	. 71.
Begravning.	. 72.
Madel mot spöke.	. 79.
Spöken i gården.	. 80.
Maran ner i jorden.	. 84.
m. m.	

M. 9157:1.

Svenska sagor.

Inledning.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det är med en viss förtur jag går att återge de sagor
och gamla berättelser som jag hittat allmänt spridda här nean
men äro helt oortgående, ja, nästan helt oortgående med den ge-
neration som försommat under de senaste 20-30 åren.

Fjällo är jag född i 1889; jag har och det kommer till
att det är endast fragment av sagor som jag hittat
som barn och som jag därför inte kan ange varken källa
eller uppföljd till då jag inte kände berättaren eller kan
de fastställa i minnet, men som det kanske kan
ha rökt vid att någon antydan kommer fram i det
lilla jag minns kanske annars skulle kallt försvinna i det
hur man veta om lärde författande av olika sagor i folle-
tron utpussningsområde vilje jag inte undantagna något
av vad jag hör. Något kan jag hittat i minne tid i födlen
ta uppger meddelare just här de minnes om bröte. Det är endast
ett litet område jag något känner till om det är Wemmenhögs lärode i
vard! Södra Skåne.

1. Först en sagan som minn sätter Bla Person, född i Gädestor 1.
å 1855 & död i Svanströj å 1932, berättade: "Jag återger den först
jif öremärkt i gruvel om han berättade den:

"När den kör hömt Bruna kullen har bled ti, de ej är den häjeste
skärvbacken här omkring.² Men de var gärd om saga om di
gamla jortalte add en jätte gärd där fram i borred jor?
sin prinsvante den kanske. Då gjoh där kulle på finger-
na sa-joren du ud i se kom ti rist allt på en gång i där
ble Brunkullen."

Översättning: Det kan gått en saga som de gamla berättade
att en jätte gått fram över marken & brutit jord i sin hand.
Men. Då gjoh det här ji den i jorden rann ut genom fia-
renna o rist kom allt på en gång. Det blev Brunkullen.

Mer visste han inte om sagorna som naturligtvis för närmast
om båda var jordens var fager & varthän den var annan od om det
med samma med skärvor åsom så att jättens lillfinger fört över
den knipaade fruktan här eller att styckat sig i ryggen i
nordväst därmed varit misken. Jag kvar inte hör den här annan
kalla.

2. Om Tippelstenen ; Tippelstensvägen vid Söderås i Gärdslöv
intill hans bandomsken berättade han:

"Den stenen ska en jättetro ha tagit i sin härfestta i han-
taget efter en riddare som red västerut i örn gjort himm-
len himmes invad. De var så nära att han kammad si-
ern har se märket efter hästskona i stenen, så när
vi de. Vi har försökt spränga i hela den stenen där den
ligga i vejen mitt i agen men där är inte nöd i bider
på den i de e uske så väl de förde blytack värast
för den som gjore de, de går allts lycheler i runer sät".
Ovägna oversättning Tavaras usq intē - egan = åkra, runer = forstrå
så hude han hört några återgivnas, men annars är den usq
känd från ortens stora saga om riddaren mellan jättarna
i offmansk i riddartrö, men där hette det visst att
jätte flickan tog stenen i flottebänd - härbänd i ej i
halsa fläktan i stenen skulle ju också ha fått sitt namn
därav.

M. 9157:5.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMENNESARKIV

3. En rågon berättas av sonnen med delare i leyden så:

På botten av Klaragårs-sjön ska ligga ett par kopparsporta
som de rågs add om kan se ve bläck vär. De va en gång
nåra add di hadde fädd opp dom sā nara add di sonne
se dom ånom vanned, men så gled di Tiboga i förravänd
igen i ren kar di blod där di e. De va sā ut förfi
opp dom skulle di föda upp förla vida Trilling stuta i
di skulle precis ha libsadant i en försksulle ge dom
di skulle ha lia mien rug miltkj; lia damm av ullt.
Kai di sā hade spänt dom för kopparsportna ö eli hem
Ti den den di ente lia utan den one blea Tiboga ö
räjta av ö nā de sā rikte gallde hundar han ente men
utan portna qf Tiboga i sjön igen. Tösen som passat stu-
dar a hode hållt organ den nya miltkjen för den one
de va därför han ente mäjta me. ånom = oranjs, frti-
fri akt, miltkj = mjölk, mäjta = orka.

Han var del kopparsportna i stället för de vanlige hyckelskorna.
varpors portna kommit formåla inte så goda.

Några säger direkt berörande ortens första bebyggelse är ej
känd. De äldsta sägerna mynnar ut i jättar & riddare &
knuttrurar i inten ansägs resten öva riddare som stupat &
som vid Herrmannabronna i Ö. Vämmensbrug. Sedan man
att man måste stå på bryggan för att komma läsa vad
det säga. Om detta sätter hände jag i min barndom en
sägen som avock från den bankga men den här jag tyvärr
glömt, det var negat om en jungfru som rest den över
riddaren som stupat för hennes skull.

"Vid besök i Trädberga komde jag i min barndom hörta
och gamla berätta att Träden byggt Hällestads kyrka, men
nägra sammanhangsade säger härom hände jag aldrig.
Ty ligarna bröte haga jordet och gama lago hän tills i
det gick inle att uppteda dem. Ni tror de hämnad i det gick
inle att bygga för häne dem. Man trodde dock inte, varav
det att de uppteda hägon om man" låt dem veta: "sed o-
inte trodde om dem." Man nämnde därför att man ju
vittliggande stå på guldfötter & Träden döpte där julmatta

ö att om man föddes vid Torsdag. En grann gleyt som rätt på hogen
ö vorek skulle man inte lyfta om något, de va ingen rikt
gleyt utan bara förtur förflyttning förs att lasta julk.

Om det var en blodtångsfall förrän den åttiofjärde lagens laga Torsdag
att Torsdagen bytts innan barnet var dröpt. Ett sådant barn med en
fullrigt rött huvud var en ejnating = brötkytnig, ejnates =
skifte = byta däras ejnating. Därmed berättade minne egen
gamla: När en gleyt var född fördes man aldrig bort från
släkt under matten eller elden släcket i ugnen i man kunde

stäl i vaggan förr att inte höja folkedelen förrän skulle bytas
därför vakte man också att ja hinstred gleytan så fint som
möjligt förr den kunde inte förran "vomma mäkt". De va inee
mäkt förr den var att lägga en ejnating i bärlet o fä opp
den, den född ja inte något förtur eller bleo likt andra barn
bara unndat väcka, det va seng liget i folk fördde så
man mackas där eftersom de menade att resa de som förra
det ännu. Så komde man resanera ännu inemot rebel-
nsiflet.

Sövrap
Ellid Ohlsson 1943

M. 9157:8.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6.

4. Om kyrklockorna; Skurups kyrka berättade min min
mormin i många andra gärdar från 1800-talet en sågen
som var fömligen lika lydande hos alla. Så berättade Tor
Anders Gjössom, född på 1860-talet och död 1935 i Skurup:
När Europe fjärden skulle ha vina klocken för många
klanars i den va de en förtrengjutare i Höörs kyrka
som skulle gjuta dom. Van kom ente säl ned under
betornde sin gesälle ti de. Van va oräns me mästaren ö
2 ratte si. Färre odd han skulle göra dom sidana si de
skulle ³ti du ti di mästaren säl gjord, han skulle visa
va han komme. Näm så klockorna va färre i öppetångda
3 van kom ti ringa dom va där sidan ⁴släng, dom si
mästaren lindde dom ti Höörs kyrka. Van ble si förtrengd
si han ga si fränt att hitt ö rö gesälles ihjal, han hade
tack för mycket silver i dem. Så ti man av dem den
gjore av dem si de ble som di nu e men en beläfne
släng e där i dom i nu, fast det ente hirs ti Höörs kyrka

e di me di varste po lannu. De glimma billec aldrin add
 en männenken har jad slappa livet ti jöre decas skul.
 Skan ha ochse lagt ike: Phulle di jid bled om di va hode
 ente trumell o valven hält jöre de udan den formne mongen
 mämmis bor jid slappa livet ti o de kede gesällen fodd
 "skole ti".

1. fat hio = själts hitt 2. sette n/jaine = satte sig ifr. 3. si du = sige da = bli ifr um
 än. 4. kläng = klang. 5. skule = skuld.

Tolkningarna av sagorna ka väist olika i somliga ha tolkai
 om sa att mästaren gjorde gesällen orätt, andra ha
 tagit mästaren: förvar ar ovan aufnöde skul, men de
 ejamla ha allmant test att dei var halber ar röver
 som beständde hicksdernas kläng i si kade gesällen
 berorat mästaren den dyckar metallen genom att ta
 for mycket rind ar den. Någon tidpunkt anges inte
 i sagorna.

Ytterst 1860-70 fanns där den nuvarande kyrkan byggd.

Gässle-Bösarps gamla kyrka var en kubisk trädörrsbyggnad.
Kapelle är församlingens ståll utprägligen ha varit
kapell församling under Dalby. Om den denna kyrka
kommits till finns en sägen som berättats i orten men
den är förbunden med en person sätter. Si berättade
den förrut närmaste studens Gårsson, minna egna gamla
och många andra gamla:

5. Vittjotan des va en mycke förmän och veluppte dam som
boende i Bösarp, men hon äkte till kyrkan i Flensborg. Hon
sparrade hon alltid mina många långt rute in. På
den tiden gick ena vejen där den går mot norr utan röd
trasse i en gränd byggd där vejen gick dit. Det var i
tid som jag vittnat framför hennes mäster komme me
ritt sparr, hon öjor fastar i persen i släcktorvorna;
i vejen i högorna skället, hon har fastat i de e båst
o ena komme i vejen från norr. De e inte konstet add
falked; den gärde hon hittat egentligen ena komme Träskel

M. 9157:11.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

de e jo i vejen fin ne. Där han ärre alltia vadd yngel
o munge han dött e sät komme de ti förlie, de e Vä-
stans skule.

En gång kom hem ti Skarne kyrka me alle sine kro-
ga me si. De ble ståns me andra kungen o chi bed ikjul
var andra i stånd kyrkefiden o Västtan ble formen
ti ti kungen me ni ti kyrkan. Men ga inte otta
för någon utan byggde säl kyrka; Bösung för min
ogcu räkning för ti slippa ta ti Skarne. Så kom
Hästle - Bösungs kyrka till.

1. Kong = kung. 2. Tästa = press = jurtta = jurtta

Om den järd i Hästle-Bösung där inga trössel finns därfor
att Västtan far där fram hinde jag en gång ett van ganda
krimur resonera. Den ena framhåll att det var van Vä-
sttans skule att barnen där dog vid spåd ålder o öva
många vuxna dags i viva bärta in, men den andre boin
norr härm med en annan förklaring som jag inte hitt
några annan återge men van hästle kuan vara en rist

restar ur eigin gammal ságen. Úrge færð sá jahunnus ord:

"Dán e mikr nöd arned ásse. En natt nái nönn hvor att
se út þá gáren. Þó ðis en vilt skepnad ve strelaingum
hinn í yfara þá hvers ógrund ó sá forrarmi hinn. Dán e
sákeri en graastu murað in i grunnum ó den vilo um
ha í gen. " Af ágina spall jordum he legarí en brog ellur
annan medeltida byggður varar lúningar skale
Me brunti in þá 1800. Talið er til gamla utrogn ó þá:
gan fari stá oppur um horrunus og eftir valnadar hinn
ha nágótt sammanhang dannað, en byggðuð material
hámtist dánfráin eða deið jas línde var ekki fragmentar
nágótt ságen. Níðodd fari att man ville fáre ól gamlað
mimer dánfrí att desse ðið hárnaðar. En hárnaðar
var ól ðeir gards innanare deið þar gáður var deið fari i báðe
fallen um deið sá var av Vílfatun dánfrí att man byggði
vurunnus vág eldu as ðen vikhlöðde skepinum, nágótt as
ekki algaks óður tryehs ha vilst óvur gárdum innanare.

S. Klara
Vemmenhög
Maj 1943

M. 9157:13 m 5 Boktryckeriet
LUND UNIVERSITETS
BIBLIOTEK
BORGES OLSSON FOLKMINNESARKIV
FÖRÄLDRA- OCH BARNHISTORIE
FRÅN TIDEN FRÅN 1800 TALET TILL 1940 HÄFT

Sägner om den spiske ände haren vid Dybecks slott åter-
ges av den svenska skalden och författaren Carl Gottlieb Lindberg i sitt verk "Sagor från Dybeck" från 1859 så:

Här är en del ur detta verk om haren som spijan-fan
de ville röja utt-de o ingen riktlig hare förrän han kan ha
vist sig i den gänges skälvande Dybecks, Marsvinsholms-
Svanekobbs slott sjunkit i jorden. Men han visat sig i
gängen i den Fredric gänges skälvande grunda. De o länge sedan
de i han vist.

När han kommit i gäng att berätta fortsetter han att säga
om hennes mer närmare intå om det är han vana sanna
hare, man vägrar ej hägra då han har fantasi förleda honom.
Men talas da om att:

"Det är en hare, som inte va normal riktlig hare som visat sig
i markerna, de bed intå slott på var, men bortdärin.
Kommer hönig (Dybeck ligger i Östergötland) Ladda sin bö-
na med en rövarkula som han sätter före i slott haren. När
den är skyldig är den bara en trasa, men vissa da rhine

de före platsen där haren fälts. Bössan den ble skämd i
dag de int' tills i jaga me atta de här de vila sät att ē
skjute en tall hane de skämmna bössan."

En annan historia om en kungakt berättar han, som kanske
int' är tillräckligt gammal att hallas sågen då den int'
är äldre än från 1850 talet, men den återges ändå, di man
int' kan seba om något samband kan finnas mellan de
andra historierna. Dybecke hane kan saker int' spelat se
liten rle : folkets fantasi. Så berättar han :

"De va på 1850 talet när Lura Anders Andersson på His-
töjs Tjänst för uttegrön (-valatgrön); läremölla. Han
en annan påg hile på o sprungs efter i jaga en hane i
markerna ve an i harsbonen kom ti öre de: "Den haren
har y vara i ped om y ena vill add de ska gå En illa
na han. Okon jaga va jaga da' run me i vä harsbonen
gått fortsatte de i jaga haren. Jan nide va i gen rekeli
hane han ble mögfar där han va i la (sprungs) int' bröt
Ti rist skrämsle de nu han: an. Växet stänkeli opp

M. 9157:15.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

é knöppa opdus som stjälles upp mitt i ansiktet. Haren
nägs enle ti var, han va brö, men opdus ble vijk
i lä längre. Han skulle sena igen i ansiktet men ti
slut drog det ihop fötterna stor båll i panan där
slaget knöppat är genom den spikar de onda ut i han ble
dunkt i igen. Allt de dändet var haren skad fötterna, men di
skulle byta huvudbonan och lad haren vara fram se de vis
naj att han hände ti haren i vistet addde inle va num
rekta hane "

Om Gustafskarne i Svinstrops kyrka berättas av olika ålder
personer att:

"Ljusstagan på altaret i Svinstrops kyrka di 2 horna
ti på så vis att där va ett par folk som bodde på
Lindby annoe (kyrkliga annedagen) på 1700-talet
De hade haft 14 smä tm dott frå dem, men då skänkte
de till kyrkan i utbyte ej 7 smä tis i de blev välsig
nelse med det för de fick leva älla."

Om en annan händelse på 1700-talet berättas:

"På 1700-talet när festen gick ibland bråken i alla bor
völi på ö di ut i bara horn i Perse-mölle begrott ni
skänkte han rom där råde om Perse mölla som ett slags
tacksägelse en ke ti mäktens fästie som de fick vijor-
ha; han i ordning i nära synkan gått över högde han
na igen i di fästie fick dela pengarna. De va nu et
gott hjärta han gjorde de i han ble ihägsmannen för
de ande in i varin där o prisad nu di fästie."

Om ott åfälle i Hylleberga, Skarps hattar Ryssa-stället
berättade Hl Delén att han hört sin far berätta att han
hört en säger därom. Han var född på 1850 Talets ö-sone
återgav det han minns av sägner på:

"Ryssastället de blicker så därför att där liggor en rysk
begreven i åtta krigar som ligger där. Han ble ihjälslad.
gen (i strid?) och begraven där men sin häst i allt, de va
når di rörs med russen här. Högana i Värmen ligg e
ärre över sådana, där han strid stått och har blivit
dödad och så har de blivit begravda där."

Sägner ur denna typ har funnits men ens nu fortgå
da är detta ännu endast fragment. Omur omplare skynta
de i sådana uppgifter som jag hört i min barndom av dem
som var gant a din. Om ott stod renapsladd (hannen frida)
som var nagle tillplattad i ena ridan i ägdes av Nils Nils
i Helsing = n=24 Skarps sade bröderna på Talets på 1820 Talets
att: "De är en särskild historia med den renapsladden, de är en

hemmboende i de söger att den är hittad i en vagg, det
var i Dalaled, den va Skott (=skjuten) det är de platta
kar blitt när den rå i vaggan, där har den sattit
sitt här va krig, så här har vakt här här nu förr
Tiden."

Ett gängse uttrycke för friväning var också förr:

"Nu knes (knigar) di. Monkaväingen" = det kom av
Härle-Bösarps nöden. En kallt krig hade på 1850-talet
brukade nära det kom en vis ors över bonom, soppa: "Nu
knes di i Monkaväingen. Görus måten han slätt min
jag ihjäl." Var därför liggas att det ofta var kyrkorna
som ledder i de gamla medvetande var det gällde gekon
detta kom mest att någon sägen, som vänt känd men
glömt sedan vid mitten av 1800-talet.

En del söger är fört tillvaratagna som rumtlig tre-
dition minnena ej finns till t.ex. Drottning Kristina vid
H-Bösarps kyrka där en drottning visst ska ha manats
men i jorden i en kille därvid upphistat.

Namn sidana om Hanehög i Flisbyg. Har siktningen hopp
vina röquer. I den senare, som inte vad jag eller någon
som levat i min ^{tid} harit någon åtteläg. Tillsedan där dock
joni att helle föddde ^{en} i en gammal kyrka, som väntes
i mitt hem intill backen när jag var barn. Sade en
gång när min far sade att den blev omställd i väderet
därför att han hittat backadunder, som föddes beroende på
räffning i marken där vid andring i väderet;

"Ja då har räj va då vilt, men ja går då aldrin mer ova
over Flisbyg-backen nu de e mindt. Fört ja gick där
va de liason nam som gick efter min, ja hörde han
de stöna och hörde liason de asa en stol efter ni
men fastän de va fullt efter min så ja inte möd i ja
ble si rödd så ja ble rent braksvett, när ja gick gick de
och stämde ja gjore de si me. När ja så kom längre fram
förra vant de i ja hörde han di gina och spicks inne
i backen, os de där e helle i backen de e räket o. de e di
dås dundear."

Om Jungfrubillan : Paröslor i Skunug var soga ~~var~~
allrauti händ berättade om dennes förra :

"För : gamla Tider bodde där en hanehans att ja
Skudering, där som nu är 16; Skunug ligger. De var en
riddare o han hette Tröls. Länge upp i Skunug var
stann vid Hyltarkos lig o läng den bodde Taledömer
där nummstars ske ha stått en stind. Plakterus hade
varit här att cass. Riddar Tröls hade haffit en par rinn
som koda blivit rörda när de var runt. Däva de var jule
då man var riddar Tröls ofter var sina Färnor o p
vigt till dess ängel : Sarsrios kyrka, på den Tiden var
det ingen kyrka. Skunug, utan den mala vägen rätt ut
mot Sarsrios o kyrkans, De var en enlig vigt i när de
kommit en liten ble de överfallna av det par rövarer som
var jungfrun i hället i rövade vid hem backe. De var
jungfruns bröder som blivit rövare i de vissle culte
att de var runt och ryckte de slagen i hället på själva jule
dagen man, de vissle val varken om de var jule eller annat

Detta hänt särskilt i vissa tider i den här
 här är ofta ända in i vissa tider i om man ibland
 se pengar på botten i det här fadet och pengar som
 inte varit så vanliga, de var riktigt red att man
 skulle affär i sådana faller som kommit upp där en
 viss typ av läppa levde liksom de hade gjort li betydelse.
 De har gjort det så här på den tiden var där inga
 nära förstegärna i vissa.

Härlig finns det i sagor är en av de mest aldrig helt
 försökt i traditionen men det muntliga återgiv-
 andet blir i likhet med den skriftliga med många av
 den brukande gjorda reflektioner och berättningar i si
 är det med alla de som i Tyckes återgivna sagorna,
 det tyckts också har överflyttat den muntliga tradi-
 tionen närmast under de senaste 40-50 åren i att nu
 finnas någon genuin muntlig tradition för vissa saker
 sagor är här omöjlig, det saknar varför de fortglömda.

d.o.s. int. Tyckes återgivna.

I nioa delen av Skärups socken, ej långt från den plats där Skärups, Böringe, Genviks & Flimminge socknar utgår en gång stort sommar här legat ett mindre lemmar om Hallats Boden. Om han detta man är gång kommit till berättade den gamle ägaren Nils Nilsson född omkring 1840 i Orsjö i lid i Skärup omkring 1915. Han innekade stället i 50 års tid i hela hälften de gamla berätta därom om de hörde av sitt gamla; ja han sagt ej berättade han:

"Di gamla här några att detta stället sätta här fäkt ritt man Boe därfor att från mina rockenara ha de "ritt hörj" (m. kreatur) på bede i markerna här mestadels dom här här var di skulle spilja dom si var i en pick riva, där var här en "bo" (bok) som di dros dom in i i efter de här stället kommed ti heta Boe. Om offjälvhetsdelen. Gårdstos uppkommit av librande anledning vid jag ej men platserna där bed vid Staffansbyr skall ha hänt sig från den tid då man bete - restade

då i Höuse (= Hovis kyrk) bed. Transtorpe - bed i Brede - bed.
 på väg till Lind. Därmed brukte de gamla då i från tiden
 redan att: För i världen när di kände ti var kade di
 sätta brude-ställe här sätta lätta de samma, de ca flera olika.
 de brukte ju va kade di kom på, här va ju flera väga
 man sätta samman, o sätta visst di var di kade sätta
 i kalle o keda, här va ju de rista bedstället innan
 di kom från stan, där förr innan kade de sätta hem
 på sydostet betju Yeore - fällad (= Yeoressa fällad).
 Att gårdsnamn som finns väst ganska vanligt här
 men nu är alkoholens ut bruk var Hellede. Om detta
 namn sade min svärfar Gla Persson:

"De är ena ti undre ju att di ger dei stället sätta kallat
 för Hellede nya namn om de vet va då menas med
 det namnet för Hellede betyder helvetet, c' då vill jo
 inga bo. De är bonade att de stället i Österby, som de
 nu kallar för Brunnsviken, men nu di ganska kalla

Brånsåra, ligger intiū de di jom haka Hälleda, de
 som nu e fastigheten i Gårdsströ, de da jo lias om
 de bronne vatten och brän (eldbrand) pē åmen ti de var.
 nu stållod, men enle vet ja om de kommit si as de, men
 noch e de eft dei gamla sa Brånsåra i enle Brånsåra
 si de hade enle nu varna i gora. "Men är be-
 nämningens på bottmen as baksynen, den folktige
 benämningen har alltsi inle kraft med brunn uti gora
 o brunnens kar heller ingen åra utan oft däck ellu öf-
 ker i fru un brunnbygning, näkdes inlet mun nördi.
 varar namman sättningar as brunn i åra.

Hindbergst är dä namn som före kommande pā flera
 stållor bin där Tersågen är kuperad dock mest norrat
 i större område i vänjag as gans pāgade min
 men om dei stållor i Classle-Börras som man hallede
 för "Hindbärd" illa "Hindbära-stållod" också skulle
 vara Hindbergst dä namnen har uttala värtan lika

Glimpbäred i Himbäred varade hon. Ny, de i Bösas kar fät kunnat därför att markera
 & så backed så di kar föd båda hem grunden, den
 ble kimbären, sible de kimbäred, men di sej
 ochre att mannen där en gång var de va torst fät
 mycket länge sedan, o när di rödde att de hade
 inlistat rede hon på skrij: "Ja, ja var osse kimbä-
 red." Så to di fasta pris de i kulla ställdes kimbäred
 efter de de ligges så lätt för folk, liksom i resa pris
 folket kunnat offra ställdes, där ble de "Prins Glimbär."

Om han Lantrådatscken i Fluminne sätts rätt man berättar att förra som tillbringat sin uppväxttid vid Broddet.
 Där skall verkligen det lantrådet ha boit i bygårdet vid den backen. Han va illa tald också va mestrutligtis sáva
 men va förkärlig pihan som gjorde de, men eftersöga
 ni va de sá att han bruka i hälso på hovs slags form
 i hoden vina möte med henne, men sá hade slagsmannen
 sitt nysa om de i hoden i försök för han är gans i hön
 han so komma passa han på: då ibjäl har öfver de hår
 de alltia valat backen där de hårde pih Lantrådatscken.
 Slagsform i slagsmannen präparerat sätt mycket i de
 gamla föreställning just i detta område kring Broddet
 sateri, brukte en brukare av gammal tradition genom
 denne rågen, brukte också några upp kommit genom att slags
 folket där varit rävhult utjärtat med folkraditionen.
 Fanns meddelare berättade också att det lågo man en rävhult
 sak att: Det va en man som lätit jälka sig av slagsform i lassa.
 de vina tillhörig hister på en häna i skule flyttas till henne men
 blev bortvända eller återvänt sig. Den tillbaka till viu stuga.

Om en mindre röj, Bockaröja i inn alla undrast på Svanekholm berättade Else Nilesen, som var född i långt därifran i tillbringas all sin tid där omkring (1848-1935):

"De e en märkvärdi röj den, di gamla hede för si att den sät i underjordisk förbindelse med Hökbergsöjan i den bonna löts (bottenlöts) i mycke störe än den ses ut, den går långt in under marken. En gång för månå si vart längf run ble en man som hade sin jord intet att me att ört röde jord, de hede synkhet röd men i sydöstra i de synkter in i den dunge allt var si lett annars. Di den e också satt som den röjer att ejon e bonna löts, vannad är ässe kultt run is om den e äldri osä vanl i lappan."

Denna lilla röj spår och legen varu allt andea vidare var i orten o runt en pojke som badde den för resa si sedan i förra rum i djupet nödig för vattenbrytan skulle o dykare arbeta för att hitta lemn lik visade den sig att bott men i vidare besta osdjupa grotta i djupa hälor in under marken i sand: djupet.

M. 9157:28.

26

Nägot sär mig även framdragas om Galgebacken på gräv-
sen mellan Täljstorp i Wennerås socken, öster om gamla
allmänna avrättningens plats just nägon bestämda fast seger-
inti här anföras utan ordnat men allmänt att man var
rädd för att faras där främst mattebör, "di räcke de si
i stora i man bissle ena va man hunde ja ne, hemma-
lös sheepherder som vistades vidare hemifrån".

Det är inte så långt sedan avrättningarna skedde där
att berättelserna därom ännu levererat sager och
Tir, men det dröjer saken inte många år före att si van-
it fallet om den varit som förs. Nuvarande också hattarna fin-
de fullt autentiska beskrivningar jog han ville den fram
helt utpländade, därin viljeg den sådana jeg hitt
dem minstligt ålleges i andra led ej längre den som själv
varit med vid de nära avrättningarna. Då var min man
min far Helge Nilsson, född 1825 i död 1918 med i
sig på i min mans farfar van med: "Vi ägde gård", han om
nägot äldre född 1818.

M. 9157:29.

Helgo Nilsson kan berättas ungefärlig så:

JUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

22.

"Vai Stallingen ó Bla Ljung, som slagit en man i hjärtet ó ble
dömda til avrettsas år 1848 i stadsfullt kalskunget ur Falu-
baken, som de kallar Tim socknarna. Alla socknar i Vär-
alst skulle skicka karlar dit för Tim ó stå spissgärd i
där va ingen som född bad om födla där vi organ, då man
född bad va Frösunda Ti Tu dit. Då va sekundär i fjärringo-
män som skaffte undanför i de vallade för attta visa
rodernas folk. i de stadsfulla ordna spissgärdar i Tim. spisan
förr var vana manna när di röllades upp runtom avrätt-
platsen vända utat mot folket. Folket, spissgärdar
stadsfulla kalla folket veda se di ene hem ända fram förr den
va kalle bygden samlad förr att förlita sig. Om födla de ju
valla ni utanför krisser i de va ene mynden vi födla se
men de va regelz i em sa när skapar kalla kôte (köjd)
men yren i ^{hinde} dämsen när den fallit i de glömmur en alder.
Di van Tim i spissgärdar ja ene men an va brunnar min i
Ti i de mestre valla vete vi red, men di körde, di va förla-

halva ē se ofta föllei, men de sa öðu de lindur ^{naði} fölli ^{földum}
 man yser fölli. Það laður andi ole arreftaður kroppar með
 i histr, men de sa öðu deuras lauond laður mellan deuras ben.
 Föru kade de blitt dömda til stegð, o lijal i da raflos
 di opp, þa er stang fai di hællu tjanas andin til varagal.
 Þe længt alinn arhindur.

Márlon staðarinn i Afrasia, som var gift með min
 munino systur i eng var i dei nærmaste ein barn
 með jóna rekket var töltig en næmde van da hev
 neði plats innanfrí spetsgálder. Þens sildingi óförl
 gava ar hauð ekki bingar, innan bandom í lat i henni
 sak umgefari rom föllei, en del detaljar formoldde jeg
 ju íteði ði fatta utan de undigital mig, man doldi eng
 röks i ðei mest drestiske föllei.

De er nist kennsti man non skulle arreftas, men de va
 jo de addi ði heoddile auti bättre förtjent, eð om aisei eis
 kade arhæð ni (aigrí ni) í ba fóri sitt lio si þótt lagur
 ka við gäng. Ði skulle ja ði förr til galgebukken i Vals-

Muggas inför alle mäns ögon. Där som de unast för spissgåin
 va ju tennager ni re allt, di som de i spissgåin varar hitta.
 ja. Om rjällos lealshungg ringen ville de ente gäma medde
 som ca nän, hästen och dessan sa han de födela si
 (han. hoch är vid hoppet)
 De bister ut, kan hela ytan dold bakom ryggen sa
 längre de som skulle urvättas rög de i sättsidé ja de
 så att han kunde ha det rött på si. Var allt sätta i ordning
^{objektet till von dem}
 ble där sagt: Födel giv din plikt i den ej före kvar den
 med bister uppsyn i de va de ögonblicks verk. Va m
 ren hande va också ett ögonblicks verk. Ja just de andan
 kvarnadt vallat i men ögonen i kvarnadt brukte där
 de ligg var där manis kvar som biot i gatorna (eller
 läppstens i gatorna, dunkelt vittet dem) för att komma fram.
 De va sådana man kunde drifte (fallande ryktes). De kom
 med var sin komarkad för att ja mögt blod i när de
 lagit in de karta de rcheda von kvarnadt i med den
 sjukdomen, de ansägs för saker bot via allt annat drifte fel.

"De va nästan lika hemskt i ve som alla de andra" sa de dei
ärsyska vittnet, men de va ju med gott de kände men ni o di
stekarna satte in i hort ti de, men de särstl. inte ha
vats gott o gä p i sade min regesman.

Denna bildning fai inti tas om dei ärsyska vittnen
egna ord utan den återgivande ord om vad detta
ville berättat. Ärsyska vittnen ha dock levat in i världen
o avrättningarna var något som aldrig gick ur deras
minne, i det var med något av en rovning man mände
eller sås Falgsbacken som är besyrta jumblen i stället
om häng i ryggen mitti vitt omröring. En gang brukte
dei att man åmätt gjort någon ändring så att den
inte skulle kommit aldedeles in i vagen som fön gä
där fram, men ärligen att skräckbilden av de
trog lode veruler varo tydlig för de blygjande regnade

Om den stora jordbruksreformatorn Rutger Mackelers be-
räknde min morfar (född 1818 i Örsjö och död 1895 i Skurup)
mås jag var barn : När Mackelersen skaffat ut jorden
ble de först sorg blann bönderna, di ville alts inta flyfta
ut på byarna, di ville förläna samlae om di vakt varna
, alla trode där hade di lärasom kufit sätta av varandra,
je Mackelersen ; hans hjälpare mötte ibland ledas dom di
di skulle, Burmena va både lissna och förgårde men de
gjorde ente med, di mötde lyda ; hade ingen annan stans
i Tu vägen. De disktrude ässe en visa, som sjungs överallt
pi gäset. De va en lång tisca från byjan men de mest
ha je glönt. Sen burmena kom undanför me ett di
påt det bättre pi de nya viset va din ingen som Fräls
pi den man :

Li hunde jag be minnen berätta men om Mackelersen i
nyunge visan är de berättade i yngre form :

"Jo, de va så att Mackelersen va uta i red undan om riva
agor, han brakade också rids omkring i se hela finnarna

spottet sig, han hade ju ordnat med jordens brukande på
sitt egd vis i de ställen de sätta sig efter i de va alla
intet som de va varde va på gammalt. När han delde
upp jorden i hemmane hade han Tagit ifrån jord tia
en ridsäg samt alla grannarna så han skulle komma
färdas där, men de är glada nu, o där va han som sagt
ute i red i väpp röm han red förtur hine sagan
om rjöng & hans namn va me. De va en bantepög
(vaktspjölje) som sätts bak spåret (tengårdsgård hine
ägor den en regans) o rjöng en viso. När Mackelseren
hunde de red han fram o sa til piggan om han ville sjun-
ga visan för han ne skulle han få en ping. Då rjöng
piggan hela den långa visan för Mackelseren i när han
blottade sich han om ping i de va nöck den första ping
han ble agade till för de va natt o alltför då i de ställen
intet ha varit sätter förtur Mackelseren ihället sedan han
varit på turhöjden för först ja mögot kundra dater ibland.

och nu vinter vid bace fö visan i de c ente mycke ja han
men ihäg av den

Si yng kon vad hon minnes av den i är detta är den
en dast den första versen som fastställd i mitt minne
jeg var endast sex år när han dog i var aldrig hitt
den sedan. Si här frågade den:

"Hal Mackeler - rina bömer bring spren -
- Ti har ente anned i vanta - än dogeli vanta -
Pantrifflor i häl - Ti varit endaste mål -"

Ju fanns sekerl en red mellan den första & andra:
fortsättningen gick i samma stil.

Mackelen visade särskilt förtjusning över att han o postat
tis: den var hans arbete för utläggning till folket
lös föring som gick igen i visan. Minna kunde inte
de som yng dena lise i att den aldrig blev tryckt
om andra di populära visor han man gott första
den angick ingen stora allmänhet.

Om Mechleas berättelse Else Nilsson som prut
om sitt förfäder som hade rött hem i närheten av Poane-
bergen att hon hörde de gamla berättelserna var nog
vid mitten av 1800-talet. Dessa gamla minnes åt Mech-
leas i ägde sakta som hörde på auktion efter honom.

Hon ålanger deras berättelser så:

"Mechleas han va sträng i de va om egen herra, men
han ville aldrig ha rätt. Han har blivit gammal
och han levt framstörs, han ägde inte en lant, han
var en, därför skulle di var da baka natt före fö-
morn. De skulle bakes en grovt röjöl för han ville
inte i nöd ha de fästre än bönderna, han är
nämme hörde om de, men före hans försök skulle alla
möjligheter röjda på hön - kram (kandkram), finare
fördelade inte var. De va en egendom hos han före han
hade fått bygga laständska muller fördelen i
de va de försök i lärmede en den sorten i Europa möj-
lig att vara den försök. Det var han allmänna han var den där shall
in och han förmått laständska vindakorrum möjlig försök]

M. 9157:37.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESAMM.

84 b.

Om Mackleans personliga inripande i röra medelst dardes
privata angelägenheter kan nämnas ett exempel, berättat
av en sifferformmärke från den där tiden: Här författas här
en röra va döda ga Macklein synema det beskriven att
den one ar dem skulle ställa om att där kom hustrun i
huset, annars fick de inte behålla stället i tjänstens
i där den inte annat att göra än ge sig ut bland
de unga funktionsrinnar på sitt ställe i det med de samma
det fanns ingen som passade på närmre hörn än i
läremötet so han misst gä utmärkningen när han
fick. Där var inte annat att göra för vad Macklein sätta
på det skulle uppfyllas i näring skulle de vara i allt
so de gamla.

Bekräffande uttalande om den del av de gamla som levde in till för något tioår i sedan, ja dem, men de närmade dessa aldrig vid hause, dei var näd-
nägat om ännu i när nogen fått väcka ^{honom} ^{för något} vän i ofri båtar-
het sjukskrift hade han - kommed här näd.

Förstade de gamla allmänt på 1820-talet, om en borger
som var lura, att hon "kommed här näd" värd (= viden)
"i en korrelvings" (vibervind) eller "ve det bejakoss" (vagn-
ning) så de kunde säga "Vi märkte om hennes dotter, dei
kunde inga döchter hjälpa". Oför min resvissor som var
varit gästtrubben före hine att hon kommed här de
i var hon själv sade att hon fått råtta onde driftr
att hon i sin barndom varit arbete i bränneri i stan-
digt röra i ishalls ratten. Tills det varit sätta föi stor.
det var i de gamla hos det mest stinkande som ej märktes
vid hause som var skulden till sjukskrift i öste är res-
pektet föi de som man ej kunde se men dock var saker
om att det fanns o dessa råtta spel gjorde att man ej hörde
dei vid hause.

M. 9157:39.

JUNDS UNIVERSITETSG
FOLKMINNESARKIV

Om öt barn blev vanstapt föddes före, särskilt där sista
kör. Wennan ligg hund, åtta hägarna ligg här, att Tullen
passat få byta ut barnet mot mina egna innan barnet var
döpt och sedan barn med döpt biverad i försorgspå
kröpp och litet alla intet förtärd var en Spurting =
vattbyting (skifta = byta, skifta hette från sjuktes)
om man är missnökt benämning som jes doch inte kan ge
nejan förklaring till var betydning det tydes ha ryftat
på något litet som stannat i vatten i sjurtingj e kum-
tingj nämndes ofta. sammarkang- ole e en sjurtingj
eller "de e en seder kumtingj som den aldrin blev folk uno."
Minna egna gamla berättade om de gamla tro om Tullen
barn byte:

"När en gleyts kom ti världen, jör Tore man aldrin låts
gjort var en släkt någm matt eller elden släckas i ugna
i di la stäl i beggan jör att ente höja olked svarta pass
på i byta. Däfrs rökte di äre ti o ja bristad den lilla
di fört min virjligst jör res hade en Tullen non mäjt."

de va oute vrigt ó fö opp on spintingi, við den va de bora
 kvarcerð man växte ó culé fisk kar med färstarn (-fjörstard)
 De va songdæt i folk tröddel rö fullt ó fast, man mættaer
 di vi culte on de mea de e usch di man torr de andá ó
 de va oute latt i varna rönnur fjað skáðum gleyft ó
 sterk líkile ar den, ja di sa fóri aði de vade bráni aði
 folke sennust við trollen nái di gjort byted ó koli po ge
 si os me den gleyft di he de tad mea blinn Tomagna hí lann
 nea den nái dei fátt línd Jesu manna nimmars"

Sí kunde de gamla verouera ánum innest rekhelskifin
 i jeg tan det var þar Jordborgabíldur takit hárledðar
 sig, min nafnar hárstammaðe dánfran (f. 1812 d. 1892) í
 dánmarkins láz fela högar. Umhelti tychei jag min
 ochia minnas att man dánfran breytti de att trollen
 viðtát barnmorskan til ljálp vid fórlossning blaad
 hója fahed jost jag inle minnas dei manna sammanklæring.
 ande ságer, dei ar son engeðar annet lötg límt.

Si vill jog berätta nogat om en häntelse som häntat i min
fars familj någon gång på 1850-talet ö om vissa man lät
man köka att ge en naturlig orakel övervaktlig anled-
ning. Som hela släkten berättat därom likadant men med
var rina ord ö det är inte ogenntigen fram sogenous berättelser
ärliga jog den med egna ord för deras berättelse:
Dåtto grous röd en morgon utanför ritt hem på n=24 nummer
Plan var endast 3-4 år gammal. En man kom besöka den där
från på väg till den 5-6 km lånpå belägna Torsmossen
i Träskyrupa upp att åka med en liten bil. Här glömdes
slappa av honom i skräck honom ned sig till mossen
där han satte av honom i sin aldeles glömda bari-
tonom när han åter skulle hära hem. Den lille som
lämnats ensam i Glyttberga mosse utan mat ö dryck
påträffades dogar därifrån ganska långt därifrån i Risgr
"Jörpuren ö förskejen (-jörgrätan) i hett översiggen i barn
härtiga människor tog hand om honom. Trots allt vad

han gummidisit frunde han sätta att hänsjä byggde hem, men han visste inte vad han hette annat än "Jai", och frunde han sätta att det varit att han stora utanför häns hem (grundstälpen vid reglägen över vägen) vilket visar att det inte var fel på häns intelligenca då, ö man frunde däremore den slutsatsen att det var minnare Lars otur att han förflyttades till kötelparna i Ystadsfjörden i Skåne i han kom där först. På festningen hade dock omvänt sig stor att han född kemi ihop i blest fullständigt förhållande såväl andligt som kroppsligt i som att fullständigt saknas av människans ledande han i över 30 år, men som att litet barn måste han mäta och behandlas som ett sötat. Detta handelat som på Fal röder hos häns systrar i åren häns morber ej gjorts tala därna, men blevo de framga därför ville de aldrig höra talas om någon naturlig anledning utan "han hade kommit här med i unressen, där va så mycket i han verde blod färgjord." När någon nämnde bygde hängre i skäck sägs de endast merande på barndes, de hade sin tro, vana är något man har aldrig-

Skåne
Vemmenhög kod
1973

Ellida Ohlsson
LUNDSS UNIVERSITETS
M. 9157:43. nr 5
FOLKETESARKIV
dikta brev tillhörde de 1800-talets författare

De båren var boddde på närmde man o. nu varm, endast
antydde dem med något av respekt, den särkta rösten
var man känga känslig med ordstövel: "Nei då taler om
trullen där du fasttar" eller "Nei och mårkar om döden
i döden kan i göra".

Omkring var det när man närmde skrämselströmmen

s. s. brämkessan, Tjärnmossekäringen, bussemarren,

m. fl. den kritica man bannen med, men aldrig med den
man trädde på när man ejts hyste respekt för den.

Ja var det också med de skräntsarna respektationen.

Men s. s. när man på skränt sade att man skulle "ta baren"

(som verkligen kunde funnas) när man högg de rista stråna i huden

med kniv förs en tungt arbete, eller band "stiddaren" =

rista hästen, med flera band ö sätta den grusla över

en rödes skyf, den som band rista neker ödes skola sätta

vid bordsandan på vinstgillet. En annan skräntsam be-

nämning var vanga-Ören för rista lasset. Dessa ting tal-
de man uppst o i skräntsallor den i tid m de ganta mindes

Om den här varar resten av den yttre nätet varer i och offer
 åt detta vettjag ej, ryftur han vänt fortglömt, tillsom
 nätet minns ej endast en rest av den yttre verksamhet har leverat
 var, men ända in i min tid har man av de gamla hem-
 mat sitt red förflykt. Så kunde den fortfarande om-
 ders formen i många andra gamla yttre skrämt eller allvar-
 ligt menat ge rädet:

Du ska gå hänen (higande) in på det ställe där de sätter till bort
 är en rödsvin (fläcksvin) eller en vit spidsvind (spädfläck)
 är med ska du spina binan (hundens gärd) där du vet
 att den inte kommer, för hon är svaboden i jämna tider
 (= förintad), se ska du få ihåg att Tannevärken lärmar (= stoppa)
 hundande är också det red min mor födde av min modern
 år 1870 där hon var besvärad av värta i armarna.

Vill du bli en med dem värta hana så ska du ta bort
 dem i osäkra tider många åtar oren brista dom i botten
 men bli väl hänt i re äfven dom utan skynde di deriför

innan de nuvarande världen sätts förglömmerade teman
på en del berättelser. De sista åren har det i den svenska litteraturen
jag har läst mer till da enda här författaren försökt
vara skylla sig själv."

Kanna lyckligt inte räddas från matunden sedan de är hemma:

"Du kan gott göra av din vänster försöks att om du inte bara är med
dem." Därmed sa naturligtvis Kanna ja men kände att inte
förrän nästa allmäntigen menat i tanken inte mer än på sitt bär.

En försöks att matunden är den föregående hemma:

"Var lever du din vänster Kanna?" "Var Kanna sätter hemmen
uppsyna skulden hon se efter den de sätts före om spartot
försömma att hon måste det. Ja, det kunde jag göra
med "söder matunden". Men det gick till joch hon aldrig
reda på därför att hon varit invänd i inte belägen hos ett
det hundrade skeppet så som den sätter. Det kunde verkligen sägas
som berättats, men vem man "oppdrog" är i vad man trodde
om upphovet till vänster o.d. han jag aldrig hörde om allt
skulde skeppet försökt verka.

Några gamla hem man hörde bama försökt hitta bort här
o megler i framför allt Tänder i systerbrud i delfta in i
våra dagar, ej heller där sätter man tröttsel en dia i fisk
när ut under öppen himmel utan inombord.

"Hitta in i ud hörnd för byggen samlas nu de förs
huvudbark," hette det.

När man ristat om Tande bestod den i older o man
rade: "Gi mi en bentarm: Valdet för en guldarm".

Det kan segts in i min tid men den var en vacker vandrings-
saga Tanden är i vid man menade därmed är längesedan
glömt men det var en gammal formel i det späckte si
vara försökt att sladda bär väg.

Om meglen berättade Ola Larsson, för din den förra
nämnde hysupplingen samt till min far, att han far (min
farfar) Talar därom. Dessa gamla ons som förra nämns
ytterst missäkra mera mit ells, där ont kunde ha
det var överallt även hos dei mest orsakldiga.

Så här lät det:

För var en gång ute i hönö i då fick han en fina tio
på en nagle i tis opp vin komme hönö för ti o' jämna
as den. Da kom den en kvinna i ga ri. Men hon
o' min kan hade jämnaad naglen ba hon i ja lära kemi-
ver, men de va far sjan belög ti. Hon haddde rilt ve han
skött me den i den br passeli jan komme ti ja, ba stulen
hon ka den ti om ante sjan ti sätta ut i vegen sjan kom
eller mina an för de di kan hupptjat ti naglen far di parr
ti sjan ti la andra fö i gjärre me. Nid out haddde kom
sjan ri. "När man si frigo de vad den var för en hön.
men fick man endast tis var: "Ja ni de, de va ingen
hön kände, men de va na Tullstois en som sätte ut i
vejer sjan folk."

Nagon tidpunkt anges inte men mannen var född vid
borjan av 1800-talet i en av Grovle-socknarna i Skåne li-
kod i ägde ingen röjts åtter 1846 då han flyttade till Österby.

Om "skogs-manen" berättade Per Larsson, Förra Gården.
 föd. 1818 d. 1890 som återgivits av hans son Olle Persson
 f. 1855 d. 1939 sät:

"Min far märkte förr om att han sett skärvman på han
 arbeta i Skåne, men ja han aldrig träfft för nu. De var oft
 ganskt framtidiga framför sin tid och uppe åt dem i ga
 nät läte ifrå ni, men den som va van i skärvan kunde
 fåna i brödelse ni emi om hennes konster. Hon sätta bara
 förtjusning i förtjusning. Röd som di si na va hon bruk, men kom
 di förtjusning i re na brödelse va hon rödkött (råttig) i lika oft
 Tuna (tun). När hon visste ni va de båda förtjusningarna in-
 genting utan la na varo den hon va:

Helge Nilsson från samma plats f. 1825 d. 1918 berättar.
 En gång i mina unge år min far ja va på vätj på Föllinge-
 trädar. Ti oljölkurbisolen i ande änden av rocknen i stulle
 ga rätt över markerna för att komma fastare fram kiffler
 ja för vad i hon rikt vila. De var svindlig i ja gick o gick
 men kom aldrig förtjusning från plats som ja kommit igen, där va

med dom ledde mi galod i svarra ring. Ja vände bide hina
 i rock men de gjorde int̄ nöd. Så gick ja hela matten
 i när de började das (dogas) s̄je att ja va hemmave.
 Ja hade gäst runt på varu egen backe hela matten de
 komde ja ne ö ja hade vatt int̄le di lura i hä som je sag
 var de men nymer va förförlit se je kunde int̄ iga de.
 Ja dä förföllad ve je sa ja kunde ent̄ iga vina egen
 hurs strax utan tankar. Ja men här i je s̄d nu pris den
 där barn i de som lett mi i rim makt släppa mi.
 Historie om upptäckten av detta dog han jeg hitt
 mörke.

En person som var jämfridssvinung född på 1880-talet.
 Hon en gång för c:a 25 år sedan hit med andan i halsen
 Hon hade gäst en gansig lägg i grop som ledde över rank
 mark till en å: "Nej aldrig bärer je ögi den stigen men nu
 de e sprunt - redt hem - där han vart red ofta ring bila
 vägen, kät rökt de komde ent̄ bara annat än bokskapen
 itea, han földe ofta mi långa gropen i ängen men ja kom undan."

Det låg en tid därmed ner vid marken i dalängen som kom före månaden Tröd i betande för att liksom vissa övriga män i det var nog den naturliga förhållingen men som man upphöjde därför utträde om att den på båda händerna då givit sult utdöd just det är det van länge sedan man hörat något om att han gått i än med de barn som lekats upp på hans allt van förlängda rygg om vila någon var tillräckligt nära honom i kors. Ii kan det naturligen trots detta fast jag inte hörat någon berätta det som någon beständigt händelse i den här nämnda rumpliga årgången han också ofta syns lycktegubben (vistloss) i man han försökt "ta hämme" på platsen där man sett dem i vänja saker om att man skulle hämma igen platsen vid dagsljus för att grava där men aldrig då hemmat frimur den.

Om lycktegubbar i regionen, främst i Lantmäteriet, berättar den 1896
Olle Persson att han en gång hört hämta sulten en sida
var han var ut i reda och sluter honom ihop med spärre:

Ja nu är i red os brukt i de ble verit. Oför je kom förr öfver
 gärde (tun gärdes gärd sullen alibi ägor) stegra leaster sig s
 frist i ville inti qui ett steg längre. Då sej ja att han nu
 vore si längs nu gärd. De va en lantmätare som måla
 raffrikt i sin fäde han inga fred i sin grar utan förlag
 där i mäla (mäta). Je kunde tydligjöra hans steg, han
 gjorde tungrit i je kunde hava var gång han hämtade förr att
 då nu en pale i strålur för moderna som han hade i en
 pär som di brukade, sbramle förr var gång han släng-
 de pärn nu kan ihade då nu en strål pale. Je kunde
 ju icke hänstig nu i vitt din i henna hine höranesi
 steg, sbramlades i slega förr ta till i en sätte av
 nu kan han länge bätt i nöde ligat om vides. Ja han
 inti annan ja sidant nu detta han je vjäle sett nu egna ägor.
 Förr än di va öva föll je inti leaster att förlag, om
 han så men än ja du vitje ja inti, men hänstig händes
 de i di va nu med me di markvar digasté je vitt nu om."

En brima i Svartorp Anne Karlsson, född på 1840-talet
 i död före 6:a 25 år sedan, fruktske ne öfver Gus vid den s.k. Stena
 kulta bron, där en man fös många år sedan bröt av vägen
 i mörkret i välv med öfver jämles upphöjd plattform under hufvudet
 stående men i gropen i omkrummet ovan öfver jämles in i
 vinn. Här utmärkt platsen för handelserna. Hon kom ofta i
 sade: "Jag hittar här ju rett härdet ve Stena kulta bron igen.
 Ja undrar va de nu ska ha här betyda, vad är det?"

När man sade att det kunde vara någon som kom på
 vägen undrade lätta och larm: "Nej de är nu de lyder där
 mannen kom här förra året med förförja han
 följt me de alltid om de är förförja varan kom alldeles
 ur de här varan".

Om varsel i svartigt berättade min mor, som annars inte
 alls var vidskeplig:

"När vi var lilla flera år sedan i juli satt i bänken ve hemmes
 vagg i svart nattun kom levde sön ja tydligt liksom ett
 vitt blöd som varit fram i tillbaka över vaggan i ja

kända där det är de van att färdas om att komma till märke
gi på oss i siblar de mer. De säger sig tydligt i jota
likas värden som jag är nu mer leden. Tid i förvaltad. De
jag säger att jag räcker, det ska inte gälla man är den
som talas om varsel för mig e då i det.

En annan antydar om en säger om en brud som jag kände
men det var tydligen som berättade den för några år sedan
Hon hade trotsigt trott den av denna äldre person. Okänd
för mig. Den skulle ha blivit upptagen till ett olyckshändelse;
en familj där flera manliga medlemmar fått en brottsdåd
Någon ursprunglig bedöming deler denne personen jag ej känner
dårt återge innehållet:

"Mannen föddes i Stockholm och varit borta i hem som
är ofta hem från. Han har barn mitt för giftermålshäxan född
Hon är en liten man stående i jämma giftermålshäxan, de var
brudar. Mannen blev förargad på hennes, han var ju ju
i gick in i hennes bostad i Stockholm. Efter den häxelheden
var olyckan förföljt mannen i den familjen i sitt e då."

Någon gång under: mittan av 1800. Talet alla nätet var
 dena här kända det jog nu vila åtta år sedan han var
 i ett sängs form utan jog hörde det vara litet av de
 gamla som själv varit med i det var nun man i
 nu som talade därom i händelserna. Tänkte hon man
 regler i Almaredet o platsen var Almaredet en åtta förs
 i hennes ägor. Så här ungefär talade de gamla:
 "Vi säger att du e fadrigt o lägga ni i sota på åtta förs
 om de spred ut sig folket nu de aldrig blei intagna
 men de e röd milt sät, de e röd sät de e fadrigt o
 lägga ni i sota i rösknen dör de milt e urru smygga
 utan röda brämmer bätt i sät va de röd nu måttet
 Andes häns gäller jag som ble fastställd på de vinstar
 deckt nun. Manan var låt ungefär: ja ena han je pre-
 dis röd anned, men ske han ja inte vara modrare dör
 o göras de, dör e ja ingen som förs nu vobt. vilja gått
 o lugt ni sät i de va ja bara huvudet o sätter

Att han skulle göra de i hem sück sitt stäff, han ble
 aldrin mämniska men utan han fick gäva som att
 kråno (en rugga) men han va sent förtärd. Di trodde
 att han varit inne i vijen alla ob Tullen annars skulle
 de sätta för de han uppedat dom i de va det stäff för han
 distikhet, de va ju orördt. Men komde lodd bli de
 som ingen annan vägat sig vid. "Därför komde nu
 man: Ja, nu är han ja fin på rollskötet än ja Tullen
 men culen va de normala plats att vara mindre än, men
 de gamla hade ju os rykte för sig om Tullen. Åter.
 Grönbergs o däromkring taler de ju för om tiden att bis-
 jerna ibo på guldpelare och ju i ob Tullen hörde barn-
 morskan i Lobjerskun, Böringe var de vissi man
 hämmade ut spänad till primor men allt sätter
 är en q crunt.

Haiffligt finns en del uppdelningar i tillvarataget av Paul Drap
 i hans Wimmerbygo härad. Det är samlat vid slätsen år 1880-talets

di des arum lanns; folketts minne. Färdigt paa G. Wenners
lämpa socken finns fragment av segner som minnes av
alldeles bröglunda, noga i en tydlig framträdande av mag-
neter av muntlig tradition, jag har fått fram.

Tid vägen mellan Gränna i Ystad byggde ligga en åtta häst
i runt ur jorddelet den vägen fram i minne bandom lanns där
en vindspined plantering, om den talade minne förlades
då. Den leende kommit till på det sättet att: Folket i stället
villie boken "Vad du lägger godo i hitt det är dig de fyllningar
i boken är - efter de ble körmane rijk - sade man - de
gjorde inte ur di gjorde i ur di rikte, men där ur norm
blott som se den att de färtmed böjefolken med de
att de tagit ut deras egna orsa. Då var de upp godort igen
i hörne fyllningon Tillskots mundo gjorde inte noga
si sida manne föri ni än han skulle plantera kullen
o de gjorde bort, men körmane dig likaså. Trollet
citat urta urta rig.

En annan man som hämmat en krig som dock inte

Var trocken. Tid att ha varit nio år gammal, före mäls-
nigh i Väde var sjöbō i många andra Trädöle att det
var därför att hem hämmat ut en krig i detta sät-
ter runt om de första åren på 1900-talet.

Om åskan sedde min mamma att "de" e via flane runt
omkring i byggnaderna i Stockholm. Hon var nöjd. Hon
fick aldrig sehus mot byggnaderna utan att hon
dugde man åskan till sig, det ansågs som väldigt o-
troppigt att komma nära meddelbåt. Minns sedan också
att omkring gamla sagt att "De" var Tor som va ute
kände runt sina broder och var leva hantta runt hamnen
ljuna i den undre delen av hamnen. Gick - "Vid åkeröder
mestade alla hatter ut" - öppnas de ofta dem i de
här hela veta hem den slaget ofta om hattar som kom in
genom en öppen glugg, "Hatten där åskan ti si" sades
det, men bakom byggnaden var all hattar ståda.
Jag lärde mig de mäster åkeröder riktigt men det
sade man ej rest ut. Hatten kunde fortfarande med myntisk

M. 9157:58.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

vissa öf og han fört berättningen katt-mana som elak
berättning om hatt, om katten förlorade med manan lik-
vunnen med varulven är jigg ej kompetent att
parti men nogat skyntas det.

Allt hörne åskan vände avsky i Ole Persson berättade:
"De var en drång som hörde i plöjde, de s. int' längre in
än de kommes ihåg. De bröja åskan i Trelleborgsbroen
(at Trelleborgs hällar-i sydri) där åskan rite drar upp. Då
sade drången, som skulle visa att han int' var redd för åskan:
"Hör, nu rullar du kavringa i Trelleborg i rätt i pass
man hörde redet in minnenet dog blixtar ner i döda
kass på plätten. Han fick sitt straff e os man int' ha-
de haft respekt för åskan för hög man din, den e vi
blame som här i han här allt de ryktes tydlig, o sätta
de gick för den drången si han de gick för fler".
Det lig verklig händelse bak detta är respektens fräns-
kan o Guds allrahet var stor.

Att man torft på bittar är saker men nagon direkt sät-
gen har jag inte fått endast ostakta uttryck han jag
hört: Då skulle tänkta vi här förtjust i man den välle etc
gårds Trä, där han alltid gick bort, där en last o lika de
varo i fred de han di last an.

Dispositioner som bittar i spars, sådana med
en kanna som lämnas en veke, han allmänt kallats för
"vattoljor," de hade bittans ölycka i med i gurun att
steges sig med dem. Tordde man sig kanna ja bot förra-
gont och mer om dei var mest värre olle bräm-ella and.
se när man avvände dem har jag tyvärr glömt.

Förstade mina rhöldpoddar som också intäddede i
i flinta men gurun Hallens förfärring lössnat han
man kallat "vattkornna" dock utan att mig vete-
ligt negra sågen varit hantverk därför. Men man
tänkt sig att vattkornnas lura blivit förvand-
lat till en liten sten het jag ej.

Om det myrtiske, nöd = det smärre mordet vid om-
de bringo sjukdom i olycka, ett väsen som kunde ligga
gestaltas med mycket oskyldigt ting han nämndes ettյog
hört yttardet: "Där var nöd liksom en fjäder som ja
tydligt kunde se utt de kom efter mig i jåran (plog-)
men jag gav mi as jåran i sista påtiden i hemma-
dan, de ble förföllda o no (kam) mi ene".

Ett spindelvis kunde ha samma betydelse i spin-
dela sätts likaså, med den vila man int' befatta sig
huru en padda in på gården hade något att kommit
in det bleo olycka om den int' kom därifrån men det
var ett väsen som man ej ville vidura. Åla Persson
berättade därom: "När en "brälepongga" kom in på en
bring byggd på shulle hon därifrån för hon hade al-
tid nöd att se ni men hon fick int' båras ut i-
genom husen istället gick man så att man la en
brädbit över en sten eller annat i justta upp poggan
på den ena ändan av brödan. Så då man på den andra

andam as modan ^{sa} piggan föö över Taket. Son tager
skalle hem bnt siva de onda bröte me piggan.

De va norma rälie norma som fööde alycka me ni,
den ble hefti po en i shalla leoso ut.

Vad möjlik om dolda sig var en s.k. "kraftster" bet jaz
ej men Alfa Personas kade on sadan i jazva i många ei o den
förra världen. De sa: De har alltid vakt on hos att om
man kade fäkt nai, icti oga i stället in en kivarsarter :
ögat hirra (löpē) den rint i tig me ni smoresi (ekspri)
men man föde varu mycke försiktie då man culé lappa den
i ci förra den vi krafti o ble culé ti nai mer."

Det ista visar ju att den var möjlik med o nai man an-
tunt den veples den i ce lapp i förra världen i ce tiden ask.
Börde den sig nai rint, iogat van dij inti föroel on
ut den vasi golvet. Dylika kraftsterar brudde man
förra världen as Ringers undan och framhöllande
di kraftlor ju inti världen till menige mans spis
nai.

Om valan berättade min mor om siger som började med
 ett hämnas av valans lärke som jeg gjort. Så han saade hon
 i övrigt: "Vet du varfrö valan aldrig varit här i vana mors
 (förläga), ja då så de gavda att hon hört sed: "S. S. Ja han
 ställdt en rikssmycke (-nystan) ö en rike ifrån jungfrun Anna
 L. L. " Eftersmyled han hon undan valan att böslutet o beton
 ja den hon hon ju i stjärten den lemnar ju en set. De e
 därför hon aldrig får merre os, men de går de heller
 aldrig väl för den som där en svala ihjäl, hon ska va-
 ra i fred o de e väl därför att hon ska få sma bå km
 förbuntit sig."

Går närmde ochsé en annan sak angående Jungfru ock-
 sia, trotsigen en brorlens från katolska tider:

När jag tjänar i hindby där man är ung brakade hon
 je julapron innan man gick att föra helgen till sig just
 från ryssarna o satte sig att lappa ch gammalt lime,
 hon saade att hon skulle hjälpa Jungfru Maria att sy till

komis, de var gammal sed av de unga sommarna, de spuse
de sätta fast att sida barn".

Detta är första förmånen Jungfru Maria bestämd till detta
barns bördar var nog en sista vesi av en rörelse medel-
tids bruk.

Son om matkvarnsglaciär han nämner att man inte frödder
att man idag nog personen son här hällades bälten, men
jörs van att allmänt ont, ett verkligt folkgissel, i tro-
rossarsa i vatten, men det är i verklighetens å, sedan
gammal magi varit där utan orsaken kunde den vara
en helt annan. Omkring Åla Person sah en gång
när jag ville resa västrosa, rullebampa på pisk-
dagor: "Nej man ska inte åta ägg på kvällsdag, då far
en bälten, de är alltid de gamla i den givna de hel-
le aldi, påskan efter i an-dafisch då kan en åta
ägg och behöver ju enda grå de parkas da om össe
de enda kan vara betydelse, då di gamla hittat si
styggt på de."

Om gimmeren har jag rökt men jag har inte haft nogen
tider, men obåd har den ej varit där min man berät-
tat att hem här i dörren där han föddes på 1880-talet riktigt
"Ridole Hamra", som vissat var "obsampigas häromdagar
för en fängelsebada. Så berättade han:

"Ja kände ni out i mitt finger i hela handen i när jag
fick näddet att röka Ridole Hamman gjort ja det långa
vägen dit. När jag kom dit sa hon: 'Du va väl att du
kom för de e grims bidd (-betti), de e väne än eder
(hjärtta?), de kände gäpp led för led. Ni du kände bätt
ur me din arm." När hon så svarat i fängelset var en
unge han sa hon: "Ja, du kan out se de flesta an-
nenas si han ja de onda här är haner, de va
grims bidd som ja sa." Vad han menade med grims
bidd var inte min sikte på dögimmen betydelse var
dankel för leverne, men den är ja tydligt att den blottar i-
nyttja bett ur gimmeren i att dessa bett gav uppdrog till
enrötter eller brand. Om man talat om att hon förd en spikar

skriving mäst gä att hadda lakan på hyllor gärdar för
 att samla olagg bet jog ej, men jag bet att han snarre
 det. Jeg bet ej heller om det var grinner man Täckte på
 där man var rädd för att hadda sig på nögot vid hyska
 i hyllor gärdar, eller som ståtade om att man brunde för sann
 man ryk den som den döde kraft på vars grav man lag
 de blommor den nägot annat.

Om Ridda Hammar visar jeg åren anförs nägot som min
 väifan Ola Persson berättade:

När jag va myndest ung, stod jag hade gått i fast förestad,
 och en fröja hemma som va ryk i ena handen resa
 sig den stå över anda. När intet annat gjorde nägot ble
 jag skytsad ti Ridda Hammar, som båda båda folk öfj, för
 ti vika bat för ma. När jag antiligen kom dit, där va längt i
 färdas, sa han: "Du behöver intet vara orolig den du är så bra
 gi mi akt po tiden för mi reser borjan ni o när du kommer
 hem e hem duktig". Hemma gick man i ve oroli o detta ti

M. 9157:66.

62.

Krigas beständigheten kom läi ö i ett om de va si rester kom si
ut ås vidare i bröja åta i när ja kom hem va kom därför.
De hände hänt pieces på de klockslag da den lärde. Sade han
mej: "Nu resor hem n." De va berörda för man sätta sätta o sätta
på när de hände sent Fräst om man bänder en röre. Ja
var annan aldrig trott på sådant, men detta som vi gjorde ni
öva me på här ja aldrig komma ifrån, nåd kommeden va
det me ole, släppte hem sin bräckelse.

En levande i Skarps född hägn gjäng på 1830-talet som
brukade gå med bud till dessna paga, "Vläge Lars" som
han också kallades, berättade liknande om honom, han
sade T.ex. att utspökade att den sjukas Tandvärk, han
var inte råd med, slapp just in i det klockslag när han
stod i Trig i det plagg som var midsöndr i en annan gjäng
hem var där komma samma utvända med spänner åt
den klocka därför att det hänt just innan han förtvagat,
nogot som gälligare stälte fram på den klocka förmaga.

Om barndom berättade min mor att hon hittat en annan förs
berätta att "hon (eller någon annan) hade hittat" varuhunden "Trude"
(Tjutta) i varshus - sedan (ett härligt pris varken räckte ut genom låggen)
i sitt nägot mörkt som dragits utanför i dörren hade hon fått
en pannan fullt vatten i varshusen och dragen alla pojken, som
högljutat överbyggen pannan väntade över hästarna i sin salare
var "hur i himmel" utan att ha röda som kan hittas i Nag-
mell, hade huvudet omhändert den dyrpa, de va då lätt
överta dem som ha varuhunden." Om han verkligen allrau
troddes vara basilo och spelat nöden vet jag inte om,
det berodde naturligtvis på hur man ställde sig till
pojken, men jag har hittat om åtminstone om man som
lebat in nost sluter av 1800-talet som gavskräck utmanat
av de gamla hörnen för carlito, medan andra ansagde
att han led av epilepsi och beklagade honom för det
öde som drabbat honom. Nog är han avskyddad
nästan i sista gången i vilket genom löst varom i
punktet, fast han inte redde för röta idet.

Om manan bräffar skräckan följa 1859:

"Ja för de vila räj att manan hennu han ja kast mycket
plagutet av. Hon har tryckt mig mång faldig qängor
o ja far alltid bända skrämmar ja tar dem av mi på
kvällen för att manas blygor (sligo) han i dem. En qäng valde
ja ne de hem släppa mi i dä slock ja re nån hem hörj
upp genom att hörst käl; istfär, för det vila räj att de röda
ri ut i in genom pâne man häl, den han gör ni han
titar om käl. När ja slock tappat tän hället föd ja fred
för hennu ca tid. Ja hundade hina han han arn ni fram mi
hem hem upp ja lappar. Dc hina fastet nân manan
här en, fr de vila ni edd en han häl ja åren (andar)
i han en vshunar e en ren vift i författad (metrig o ut-
häftad), den om enda han försikt de han in i qna sig en
förläkning om di."

Det är flera gamla jag hant som väntat sig vara plaga-
de av manans rik; juell trapp däsig i förtäget mina
förrådig hetsatqänder.

M. 9157:69.

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

648

Det har förr varit allmän förfåra att om en havande
kvinna, för att skaffa sig en lätt barnbörd, körp ge
om en -fulla hamn- = stöts återbörd, blev barnet
varit om det blev en pojke i mära om det blev en flicka
att dyriskt påbörja altrai i för den olycka ansägs
medlem ansvarig i man kunde anse det rymdigt att
hon förfå att själva få det lätt kunde vilja bli upphos
tik att hennes barn under hela sitt liv fringades
att leva halvt sitt ätt.

Min mor berättade om en förf i hennes ungdomstid som
höddes vara "en natt i mygg fö" som hon döde aldrig
markte nogt matkrom digt på stan hon var hon som
andra böser.

Om djeävulen berättar Höglund sigoð var vár námaði þurðiðstas vora

vistina mea om fai folgi mea undi därför att den är hantén hin ykkt:

Ja joi de eitt ræj eit de va si att hin ó skomagaren skulle sig att

var also mukopp ó de also vid en vam um vandl bu förtjandi

him allra skomaguren. De seðhe sig sé de red over ryggninga

þe husei ó nái de raff si til rætta fraga hin skomagaren

en han skulle ta läng allra kost náthá. "Läng hä," sa skomaguren,

"sá ráðker den längre." Hin To läng hin sá han vandl slíppa fó

sunnna sig me atð skrava. Vái han si slad ut i í dars at tog

de enst, han hude lagt em bickes-kvordanen (som rechte en bi

at tar jöf lekorviken huseins väggan). "Va Þess ja gora? sa hin. "Sla

bähr ut," sá skomagaren i hin no battre ut, ut over gardun

i marken utanför. Sá pölk han komnt på fän. "Va Þess ja gora?

sa hin. "Hills i dra" sa skomagaren, i hin des i pölk upp

en los som han lagt ur, de va hantum. Skomagaren vann

vadet, fóf de vili sáj atð skomagaren e on pliss i han

lunar sjálva hin.

De personer som gett uppfor till sagan är Västgötar som omnämnd. Men den diktning som gett uppfor till Drottninghålan vid Hassle-Bösarps kyrka finns en sagan i tryck men den är glimrad som muntlig Tradition.

Vängårdspågurerna är även i tryck återgivena men bortglömda bland folket, den som ålänger sedan har lärt den. Sagan om Gamla Grunja på Torsjö finns också i tryck i det enda man hinner få höra om hemma än att hem gjorts igen i att man hinner se hemma på sin där, hem bruket under min livstid.

Antrokaras (är hanstare att ordet "genfär") finns i många mål här men han annan betydelse än gengetingen. Tamme däremore man nämlij om den förste som dog på dets rya änt i man deck t.s.: "Ja undrar vem som ska bli genfär, är?"

Ordet gast är inte skant här. Så här man brukat säga om en likblek männske att han var "gastablej" eller blej som en gast, ö detta fullt naturligt på eftersmål.

även liknade man en mager eller en ensklig person vid en gäst - "En som en gäst" är ingj man som en gäst eller en ingj man gäst." Detta tyder ju på att man var känslig till gästens egenskaper i utseende, men det underliggande är att intet av respekt fanns som vanligtvis fanns när den gäst som gästade det övernaturliga, då man utan vidare närmde dem i t.o.m. liknade vilken person som hälst vid dem. Om den kommer sig därra att det är länge sedan hon på dem försvarat är man därför först respektfull för dem eller de inte just här varit så fara i stöd, medvetandet är jag inte kompetent att doma i, men så mycket är också att gästarna inte vors okända här.

Gästkravet har ej vid jag vet sagt som uttryck för verklig längelse.

Man var mycket nöjd om att en död skulle få vad han kunde anses behöva med sig i graven; från han inte del kom han igen. Så komde de ganda

ända in i senare tid, förrt 20-talet i Tidbaka - noga
lägga tillrätta skyddslappen bland sitt "jorallime" o-
tillkalla sina närmaste att inte gnurra den. De
gamla kunde också lyfta på lila-blödseln o- se of-
ter om de yngre kommit ihåg denna lapp över den
dödes bygd. En barnsingskorina som dog utan
att ha blivit förlöjt skulle ha med sig lime tills
värpa barnet i ?, sak i en flaska med vatten o-
når jäs en gång för nägra år sedan pågåde en död
grävare om han någon gång hittat något märk-
vändigt vid grävning varade han del konstri-
gaste han hittat var en utsak från den kunde ha
inte förtur varför den kommit ned i en grav.

Man satte alltid ner kistan med en barnafider-
ska, som ej blivit förlöjt, en stund vid inträdet till
det vilda området li man trodde att barn just där
förlorades.

Om gungingare ofta utsatta, int̄ biutnade barn
vet jag int̄t.

Om vanliga lantmåtar som gungingare är fört
nämnd, men all vanlighet i mitt ö vikt troddes
kunna ge upphov till att den skyldiga inte fick
"född, rin gras" utan kom att gå igen. Så man
vagde alla mötta nägt "To man godt mat ijs"
"ca e ja lianjojd me i sta i mala (=måta) un en
c dis." Hette det allmänt in i Tid som jag minns.

Nägt övernaturligt vid mordplats har jag ej
hört om, men att man väntade sig att få se nägt
där är sekert från man undesk hälst sedan platsen
sedan det var svikt, en visste ente var en hundefj
n. Ljussken vid olyckesplats är från ossarom
"De sproja på sådana plässer där hott den olyckan
intrappat i man hund ja både hund ljud är nägt
så var det med den frugan där en gammal kvinna

dränkt sig med avsikt men min man var död, dock
nämnde han aldrig något särskilt lämpat. Folk du
ni försöga di renhet om bråle i vissa nätter är värmt
där runt men hela där hör gett upp andan." Men
fortsatte han, "där va du som sa att vroddar komma
gill igen ö de hade sett henne gå ut i vitt hår i träd
försökströna (trädgård) en reseda som man ofta sett
henne åtfära, då mänga av de gamla var mycket
noga med att de många utorna skulle vara klara
"så de skulle att folket va hemma").

Förstän det inte hinner ja sågen berättar när
jag hörde det berättas av de gamla i min bar-
dom, utan den verkliga handlaren leende i friskt
mannen han jog in i modellat att nämna
något om en handelse som inverkade på folket
inställning till döden. Det skall ha inträffat
under 1800-talet och gavos när någon dött i
hundra sak så:

"Ja nu e de slut!" "Ja de ser så ut, men hon kan godo be.
 Stamt att vi inte föl rina henne för att om ett par timmar
 de här ja lovat henne, hon var radd för att hon kunde
 vara rhundad i "Tos ve igan", hem Tos och dess loppé av oss
 uti vi inte skulle lägga henne i jorden föri än vi kan
 hämma biblioteket. Hon, som da många andra hade
 hörat den i sig från handlarna på Louise farm i Öreby.
 De gamla hade so latt för att intills nij i de trädde
 att han varit fena som blivit begränsade rhundade
 i fan de bara det för nij hället de ja att bli konstiga
 hälst när det gäller arbeteniga. Ja hället här för
 att de e bätt o vanta i vna riken för de matte vara
 partisp i g's o ta niojt sidant för nij nio de e för
 rent, men him var de me e gavtligan de gode till ja Lü-
 wise farm?"

"Jo, de va ju i det fruntimmer som dog i hon blev hälst
 hälst som en död sa de, i de va så långt gått så hon
 var lagd i sista i blödd i de tog ju fera drigar på den

Tidna di bisten skulle göras efter mitten av hemma och
 ren. De var i full gång med att rusta till begravning.
 På var din väg som kom ut i likrinnan, vägna skulle
 vist "se liket", i då fick hon se "liket" röta uppåt
 i bisten i plötska knappnålars as bläddrela. Den som
 såg det blev di besvistig via det att hon ville ja att
 bli på fläcken i de e inle att undra på. "Liket" kom
 sig i lebde i flus i därför, men hon övervann
 aldrig såracken, utan gick trygt i stilla som en spugg.
 hon visste ju hur kora hon varit att bli levande
 begravda. "Ja, de e ja inle att undra på i inle
 heller att såracken tyckes ligga bland jordet hemom-
 ring i hällit i sig." De här ocksa berättats att den
 döda kom in i likbladet i hälla ja att spänna
 löst ar huvets jalk di de trädde ab hon gick igen, men
 det skulle vara ja dei andas vist. En mystig handelse
 var de o sen dess han många här levat, ständigt sårade ja

skon död. "Jälvindjig de gamla brukte vän rögn var
död i min barndom i var man för snart 50 år sedan
öppnade Mackleous bistro (som den öppnades) men man
mussade igen nedgången till huvudplan. Skrämslycka
kom den ut i sitt riktigt att han lag i många präktig stuh-
ning som skulle tygda ja att han varit rig i biskop
(en orimlighet) i många fallde då att han varit sken-
död. Det gamla rummet drogs då över fram o' kvar
många gamla flick skräcken var näring vilket jäg
själv rörde.

Att hästar hämtas utan reguljär anledning eller kom-
mit fram vettiga i utsträckte fast lassar varit lätt
hur omtalats för mer iner bestämt fall han åter-
gås. Tog konsternas "häststolen" betraktas hästen
kunde genom att detta genvon det se vad där var
i vägen.

Att han fått stå före döfri att "de spjaja, de knacka:

dömar i väggan, dömar tag igen, där var nagon som
fråga i förra sig i man lärde tag as nagon sätta sig
det om nagon som inte kunde fred. Vis gatas som gick
igen "Har jöckomnit i en brima han intill Trädas intē
bo i ett hus här därför att rå var, men sedan han
intē förmärkt. Ganska vanlig företeelse för
Var det intē gengängare si var det nagsi armat ofr.
Klartigt "ned" som var orakl.

Om träd på folks förmöga att rätta ont på vistet är
jämt nämnt i man var ridd för att göra vissa ting
gåra i Fattakorren emot du "man ville vissla va di
kunde rätta för ont. vägen för en i man var noga
med att de ej kommis. Tjupalle att taga nagsi ned
sig som de kände ha ryfta as i sådant ryfte.

Att vända rocken, "man" (missa) eller stumpronne
var vanliga medel emot spröken i.d. i om nagon
kunde se bort från att plagg nagsi på sig sich han
vita: "I da röda da ska träffa för spröje?"

Alla husrörda ha sitt späckhistorie men de var på allmänt hånd i sydöstra återgåona, men avs förförde mindre husrörda ha funnits nästan. Som oftast utkommer från man kunnat berättande sequen om vita frön med genäringare. senare tid vilt jag återge vad Åke af Åkerblad berättar som han säger han själv upplevad:

"När jag var pojke hämtade min systera på Tärnö gick vid Kästbyholmen (Tärnö är en mindre gård under Kästbyholmen) ja var där mi. En gång hade jag fått en stor läng "mad" av min systera, den var läng som så. Den satte jag i köket i åtta men min systera varvar inne (det var trotsigen en familj av dårar konkurrerade om den innanför gatan). När jag var ena inne kom där en fin dam i strökk förbi mig så jag hittade maden tätt intill mig. Den strökk förbi utan i re ti mig. Hon var sent bittelid i huden en stor mycel.

Snurra var sidan i när hon kom till dörren intill där jag satt. Hon fram en mycel i sätte i låset i dörren

M. 9157:81
särskild beläg i lären nu har redan. När
må säga här igo runt dörren blev ja nyfiken övill
ve och han hände för ni, de hände vad så konstigt att
men var så besynnerlig. Då sa jag hem hon stöck.
Te ut armarna i liksom nappade hägrat åt mig,
men det var ingen ting. Ja gick hon ut i salen
i en vagn som hittiför gick i sällva hon bort.
När jag tala om de förr min systér när hon kom ut
på den hon att de inte komde hem varit matrossen
eller någon annan av lantens folk förr den hände hon
rett på samma gång utan de var en adlig dam
de så nästan som döpt förr en upp den älla av sen
ö som gick igen (Fröken en Granborg). Ja han
de vis reg att vad konstet va de öja minnas de
grann fastän de i de närmaste 80 år ren.
Självt säger han här gäts om flera mindre gärdar
här i orten, välkända husrader som tycks ha
relat hägrat eller upphört vägas.

Sagnen om kriman i Ö Wennemaring, som Jagit åttafan
när kom gick till nattvandring, fö att ge den sät dyrken ö
därför inte fick pied i graven ö som manade ner i gru-
ven av prästen var oftä berättats man i man emellan
men den är återgiven i precis samma version av Paul
Opp i hans "Wennemaringhurad". Dåvarmed var det va-
rit något olika uppgifter om den händelse i Wennar-
ing prästen (Hjort?) manade ner drängen, då smil-
qa upp gott platten som kyrkogården andra ö vanli-
gast på prästgårdsporten (nufta enst kyrkogården) som
många därför trodde att gjorti sedan det var
mink i detta så länge den gamla prästgården fanns
var, till början av 1900-talet.

En gammal kvinna som var blind sedan ungdomen
ö därför mycket leende i det gamla, Boel Larsson,
var född nägra gång på 1830-talet ö tillbringade sin
barnoms- o ungdomstid i prästgården som hennes
förfädars brukade. Hon berättade när hon var gammal

i huvudsak så där om:

M. 9157:83.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

78

Ja komme i häg när ja nu ung örvibodde i prästgården, att folk gick omkring i tio milen i prästgårdens portar, hälsí var de va minst mer ja vet också att vi va rädda för att ge ut, torvhärs i mitt porten?) i minke för då brud vi se ett halv i kullen hem - ej föt där i väga man si fram till de hände de att man brudde på se och svart konst däremore i di brude man vanta sig att ja re dragen, som präster manat i juren, vilja opp sig i skiamma er se en ble skamal svart ifrå vettet. De brude hänt.

Fidana galo von i regel sätta os sven hulleste-
mar (os dt huvuds stolth) & en ö annan sida den
bles bät mest omlog i väderlek, den liksom kost-
tades ö bles di minst. O vars belysning brude flida
där stenen låg te sig sm dt halv i stenens hullig
yta som dt huvud, hälsí, fästet i ötron gjorde så
resten. Kanske fanns en sida den också i porten.

När man förgade Böll sedan om han den gått in
med diangen sade hon: "Ja, de ska ja ha varit en
dians som inte fick ped i hals men prosten hade
en bok ti vi själv är nu den skulle han mana ner
men de kände sig inte si lätt för diangen stod
hur i enst i ökeden och prosten svarade: "Du har rätt
tråstyver på din mor" men prosten svara: "Ja,
de har ja men för dem hoppa jo dena boken i nu
den kan jag mana bide dig i alla diangen ner i
jorden." Så där gick han diangen i skallen med boken
och han sönk i jorden i de va porten."

Vid man töddes en efter hand vet fög ej men man var
mycket noga med att den inte fick bli åtkomlig för någon
Det var till varmed man töddes i död förlorat
slös ut under öppen himmel i Trålsas försätta. Vettet
hölldes ut i storstenen, under yammunne t.e.s.

Vad förr man var så noga skrämt med dessa räker
att man inte förlorat inga, där förlorat förlorat
ute diangen i nu äro de gamla som visser nogat fortas.